

Tämän dokumentin on laatinut Julia Sangervo ja dokumentti on hyväksytty Cortex ry:n kokouksessa 10.09.2018. Ohjesääntöä on muokattu helmikuussa 2024, ja päävastuussa on ollut Anton Lindroth. Ohjesääntö on hyväksytty yhdistyksen kokouksessa.

HÄIRINTÄOHJESÄÄNTÖ

1. Johdanto

Tämä ohjesääntö on luotu Suomen Psykologian opiskelijain liiton häirintäohjesäännön pohjalta. Ainejärjestö- ja yhdistystoiminnan sujuvuuden kannalta on tärkeää, että kaikki yhdistyksen tai järjestön toimintaan osallistuvat henkilöt voivat kokea olonsa turvalliseksi. Jokaisella on oikeus sekä fyysiseen että henkiseen koskemattomuuteen ja yhdistysten sekä ainejärjestöjen on syytä pyrkiä edistämään tätä parhaansa mukaan muun muassa tekemällä tapahtumista mahdollisimman yhdenvertaisia. Tämän ohjesäännön tarkoitus on antaa Cortexille ja sen jäsenille ohjeet siitä, kuinka toimia mahdollisissa häirintätilanteissa. Cortexin hallitus sitoutuu toimimaan tämän ohjesäännön mukaisesti.

2. Mitä on häirintä?

Häirinnäksi lasketaan laajasti ottaen kaikki sellainen käytös, joka sisältää toisen ihmisen epäasiallista kohtelua tai kiusaamista. Tämä sisältää kaikenlaisen toisen vähättelyn, uhkailun, eristämisen, nöyryyttämisen ja koskemattomuuden rikkomisen. Häirintää on myös kaikenlainen ja -tasoinen syrjintä sukupuolen, iän, etnisen tai kansalliseen taustan, kielen, uskonnon tai muun vakaumuksen, mielipiteen, vamman tai terveydentilan, seksuaalisen suuntautumisen sekä muun yksilön ominaisuuden vuoksi.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri.

Vaikka yleensä häirintä koetaan tahalliseksi ja systemaattiseksi, sitä voi tapahtua myös tahattomasti ja kertaluontoisesti. Se voi olla myös joko yksilöiden välistä, tai näkyä ryhmätasolla esimerkiksi jopa yhdistyksen tai organisaation epäonnistuneessa yhdenvertaisuustoiminnassa. Kaikentasoinen häirintä on hyvien tapojen ja yksilön oikeuksien vastaista, ja siihen on tärkeä puuttua.

3. Mitä tehdä, jos sinuun itseesi kohdistuu häirintää?

Mikäli koet, että sinuun itseesi kohdistuu jossakin tapahtumassa tai muussa ainejärjestötoimintaan liittyvässä tilanteessa minkäänlaista häirintää, toimi seuraavalla tavalla:

3.1 Itseen kohdistunut häirintä Cortexin tapahtumissa

Mikäli sinuun kohdistuu häirintää jonkin Cortexin järjestämän tai organisoiman tapahtuman yhteydessä, ilmoita tästä ensisijaisesti Cortexille mieluiten heti tapahtumatilanteessa esimerkiksi häirintäyhdyshenkilölle tai kelle tahansa hallituksen jäsenelle. Häirinnästä voi ilmoittaa myös jälkikäteen Cortexin verkkosivuilta löytyvällä sähköisellä lomakkeella: <https://cortexry.wordpress.com/hairintalomake/>

Kuvaa lomakkeessa mahdollisimman selkeästi mitä on tapahtunut, milloin ja keitä tilanteessa on ollut. Lomakkeen yhteydessä on myös mahdollista jättää omat yhteystietonsa. Toivomme, että varsinkin yksilöön kohdistuvissa häirintätapauksissa ilmoituksiin jätettäisiin yhteystiedot, jotta tapauksen käsitteleminen onnistuisi parhaalla mahdollisella tavalla. Mikäli meillä ei ole tietoja siitä kuka on häirinnyt ketä, on tilanteeseen haastavaa puuttua. Palautteessa, joka kohdistuu järjestön, kuten Cortexin, toimintaan häirinnän ehkäisemiseksi ja yhdenvertaisuuden takaamiseksi, yhteystiedot eivät ole yhtä tärkeitä.

Häirintäyhdyshenkilön kanssa on myös mahdollisuus keskustella luottamuksellisesti kasvatusten tai puhelimitse. Mikäli haluaa näin tehdä, lomaketta voi käyttää myös yhteydenottopyyntönä. Luottamuksellisuus ulottuu myös siihen, että yhteydenotosta ei kerrota eteenpäin muille järjestön jäsenille, eikä etenkään tekijälle, mikäli yhteydenoton tekijä ei anna siihen lupaa.

Kaikki ilmoitetut häirintätapaukset käydään läpi luottamuksellisesti Cortexin häirintäyhdyshenkilön, tapaukseen liittyvien henkilöiden kanssa ja tarpeen vaatiessa TREY:n häirintäyhdyshenkilöiden kanssa. Mikäli palaute koskee Cortexin toimintaa, se käsitellään Cortexin hallituksen kesken. Mikäli häirintätapaus on tuotava hallituksen tietoon, on mietittävä, puhutaanko siitä jäsenistölle avoimessa kokouksessa vai ei. Tapauksia ei kirjata ylös mihinkään, ja kaikki tiedot pysyvät salassa. Toivottavaa olisi, ettei turhia huhuja tai spekulointeja sattuneesta levitetä esimerkiksi sosiaalisen median kautta.

Mikäli kokemasi häirintä on erityisen vakavaa tai lainvastaista (esimerkiksi seksuaalinen hyväksikäyttö), ota yhteys välittömästi myös poliisiin.

3.2. Itseen kohdistunut häirintä muissa tilanteissa

Mikäli koet häirintää opiskelijatapahtumissa, jotka eivät ole Cortexin järjestämiä, on ensisijaisesti suotavaa ottaa yhteyttä tapahtuman järjestäjiin tai TREY:n häirintäyhdyshenkilöihin. Epäselvissä tapauksissa on tärkeää, että yhteyttä otetaan mieluummin Cortexiin kuin ei minnekkään.

Rikostilanteissa ota yhteys poliisiin.

4. Mitä tehdä, jos huomaat johonkin muuhun kohdistuvan häirintää?

Häirintätilanteiden tehokkaan selvittämisen onnistumiseksi olisi suotavaa, että häirintää kokenut henkilö itse ottaisi yhteyttä. Mikäli havaitset jonkun toisen joutuvan häirinnän kohteeksi, voit ensisijaisesti ehdottaa kyseiselle henkilölle, että hän ottaisi yhteyttä Cortexin häirintäyhdyshenkilöön, hallitukseen tai TREY:n häirintäyhdyshenkilöihin. Mikäli et kuitenkaan koe mukavaksi tai mielekkääksi asian puheeksi ottamista häirityn henkilön kanssa, voit ilmoittaa tilanteesta myös itse lomakkeen kautta. Tilanteissa, jossa häirintä kohdistuu muuhun kuin itseesi, kannattaa noudattaa hienovaraisuutta häirityn henkilöllisyyden paljastamisessa: tähän olisi mieluiten syytä olla lupa kyseiseltä henkilöltä itseltään.

Poikkeustilanteissa, joissa tilanteen käsittely ehdottomasti vaatii häirityn henkilöllisyyttä, voi tämän kertomista harkita, vaikka ei olisi saanut kyseiseltä henkilöltä lupaa. Näitä tilanteita ovat esimerkiksi erityisen vakava tai lainvastainen häirintä (esimerkiksi seksuaalinen hyväksikäyttö).

5. Cortexin hallituksen suhtautuminen häirintään

Cortexin hallitus sitoutuu suhtautumaan vakavasti jokaiseen aiheelliseen yhteydenottoon häirinnästä. Kaikenlaisen häirintään on ehdoton nollatoleranssi, eikä mitään tapausta ole syytä katsoa läpi sormien sitä käsittelemättä. Cortexin hallitus nimeää joka kaudella joukostaan sosiaalipoliittisen- ja tasa-arvovastaavan, joka toimii myös häirintäyhdyshenkilönä. Tämä häirintäyhdyshenkilö pitää ensisijaisesti huolta Cortexin verkkosivuilta löytyvästä häirintälomakkeesta tiedottamisesta ja sen hallinnoimisesta.

Tutorvastaavat pitävät huolen, että häirintäyhdyshenkilö myös esittäytyy vuosittain uusille opiskelijoille jonkin syksyn tapahtuman yhteydessä. Tällä varmistetaan, että uudet opiskelijat tietävät kehen ottaa yhteyttä ja miten toimia, mikäli kohtaa häirintää. Näin häirintäyhdyshenkilö on heti tuttu uusille opiskelijoille, ja on luontevaa tulla kertomaan hänelle esim. kesken tapahtuman, mikäli sattuu jotain ikävää tai ottaa myöhemmin yhteyttä häirintälomakkeen kautta.

Häirinnästä ilmoittaneen henkilön omia toiveita ja henkilöllisyyden suojaa pyritään kunnioittamaan tapauksen käsittelyssä.

Häirintään syyllistyneelle jäsenelle annetaan tilanteen käsittelyn yhteydessä ensisijaisesti huomautus. Häirinnän käydessä ilmi tapahtuman aikana, häirintään syyllistynyt henkilö voidaan tarvittaessa poistaa tapahtumasta tapahtuman järjestäjien toimesta. Mikäli häirintä on törkeää tai toistuvaa, voidaan kyseiselle henkilölle asettaa määräaikainen osallistumiskielto Cortexin tapahtumiin. Osallistumiskiellon antamiseen vaaditaan hyväksyntä vähintään puolelta Cortexin hallituksen jäsenistä. Osallistumiskiellon saanut henkilö voi edelleen osallistua Cortexin yhdistyksen kokouksiin. Kiellon purkamiseen tarvitaan vähintään puolen Cortexin hallituksen jäsenien äänet.

Cortexin hallitus pyrkii ennaltaehkäisemään tapahtumissaan kaiken sellaisen toiminnan, joka voidaan nähdä häirintänä. Tätä käsitellään tarkemmin *Cortexin yhdenvertaisuussuunnitelmassa*.

Mikäli häirintätilanne on tapahtunut tapahtumassa, joka ei ole Cortexin järjestämä, Cortexin häirintäyhdyshenkilö ja hallitus ovat velvollisia välittämään asian eteenpäin asiaan kuuluvalle henkilölle, kuten ainejärjestön tai ylioppilaskunnan häirintäasioista vastaavalle, esimerkiksi TREY:n häirintäyhdyshenkilöille. Selvissä rikostilanteissa Cortexin hallitus on velvoitettu ottamaan yhteys poliisiin.